

Dosar nr. 2r-573/23
2-20136489-01-2r-13122023

Prima instanță: Judecătoria Ungheni, sediul Central (R. Costru)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (V. Sîrbu, D. Dulgheru, A. Pahopol)

D E C I Z I E

27 martie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător
Judecători

Stela Procopciuc
Mariana Ursachi
Diana Stănilă

examinând recursul declarat de Ilie Chirinciuc,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Ilie Chirinciuc
împotriva Valentinei Secrieru cu privire la încasarea prejudiciului, dobânzii de
întârziere și a cheltuielilor de judecată,
împotriva încheierii din 15 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 26 octombrie 2020, Ilie Chirinciuc a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Valentinei Secrieru, prin care a solicitat încasarea din contul acesteia în
beneficiul său a sumei de 120000 de lei, taxei de stat în mărime de 3600 de lei și
5000 de lei, cu titlu de cheltuieli pentru asistența juridică acordată, iar în total 128600
de lei.

Prin hotărârea din 25 mai 2023 a Judecătoriei Ungheni, sediul Central, cererea
de chemare în judecată depusă de Ilie Chirinciuc s-a respins ca neîntemeiată și lipsită
de suport probatoriu (f.d.111, 116-122).

La 26 mai 2023, Ilie Chirinciuc, reprezentat de avocatul Maria Malanciuc a
depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 25 mai 2023 a Judecătoriei
Ungheni, sediul Central, solicitând casarea acesteia și emiterea unei noi decizii de
admitere a cererii sale de chemare în judecată (f.d.115).

Prin încheierea din 11 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat
curs cererii de apel depuse de Ilie Chirinciuc, cu acordarea apelantului, a unui termen
de 10 zile din momentul recepționării prezentei încheieri pentru a prezenta cererea
de apel motivată pe suport de hârtie cu atâtea copii câți participanți la proces sânt,
plus câte o copie pentru instanța de apel și a originalului dovezii de plată a taxei de
stat în mărime de 2700 de lei. Totodată, i-a fost explicat că în caz dacă nu va lichida
neajunsurile menționate în termenul stabilit, cererea de apel nu va fi considerată

depusă și împreună cu toate actele anexate va fi restituită fără examinare (f.d.131-132).

Prin încheierea din 15 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a restituit cererea de apel depusă de Ilie Chirinciuc, din motiv că apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței expuse în încheierea din 11 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

S-a remis în adresa apelantului Ilie Chirinciuc, cererea de apel cu toate documentele anexate (f.d.138-140).

La 01 decembrie 2023, Ilie Chirinciuc, a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 15 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia (f.d.34-35, Vol.II).

În motivarea recursului, recurentul a invocat dezacordul cu încheierea instanței de apel, pe care o consideră pasibilă de a fi casată, deoarece în perioada examinării prezentei cauze în instanțele ierarhic inferioare, s-a aflat la muncă în Federația Rusă și nu a avut posibilitatea de a participa la judecarea litigiului, întrucât nu circula niciun mijloc transport (auto, aerian, sau pe calea ferată).

De asemenea, din cauza războiului declanșat în Ucraina, legătura telefonică a fost întreruptă și nu a avut posibilitatea să-și contacteze reprezentantul său. Iar, în țară, a revenit la 28 noiembrie 2023 și a luat cunoștință de hotărârea din 25 mai 2023 a Judecătoriei Ungheni, sediul Central, dar și de încheierile din 11 septembrie 2023 și 15 noiembrie 2023 ale Curții de Apel Chișinău.

În context, Ilie Chirinciuc a susținut că a fost în imposibilitate de a executa încheierea din 11 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, deoarece se afla peste hotare și nu a avut posibilitatea să transfere suma indicată, întrucât transferuri din Federația Rusă nu se efectuau. Iar cele enunțate, le probează prin copia pașaportului biometric din care se constată ziua ieșirii/intrării în Republica Moldova.

Prin referința depusă la 09 ianuarie 2024, Valentina Secrieru a solicitat respingerea recursului declarat de Ilie Chirinciuc împotriva încheierii din 15 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Instanța de recurs consideră că, recursul declarat de Ilie Chirinciuc la 01 decembrie 2023 este în termen, având în vedere faptul că, încheierea recurată a fost pronunțată la 15 noiembrie 2023 și expediată părților, prin intermediul oficiului poștal, la 29 noiembrie 2023 (f.d.141), iar date, care ar confirma recepționarea acesteia de către recurent, la materialele cauzei lipsesc.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului și având în vedere argumentele invocate în cererea de recurs, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept: să respingă recursul și să mențină încheierea.

Potrivit art. 364 alin. (1) din Codul de procedură civilă (în vigoare la data depunerii cererii de apel), cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.

În conformitate art. 365 alin. (1) lit. d) și alin.(4) din Codul de procedură civilă (în vigoare la data depunerii cererii de apel), în cererea de apel se indică: motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul.

La cererea de apel se anexează dovada de plată a taxei de stat dacă apelul se impune cu taxă.

În corespundere cu art. 368 din Codul de procedură civilă (în vigoare la data depunerii cererii de apel), dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Iar, în conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă: apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art.368 alin.(1).

Pornind de la cele menționate supra, coroborate cu probele administrate la dosar, instanța de recurs consideră întemeiată poziția instanței de apel referitoare la faptul că apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel date prin încheierea din 11 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău și respinge argumentele recurentului invocate în susținerea poziției sale ca neîntemeiate și pur declarative.

Or, din materialele cauzei rezultă că, la 26 mai 2023, Ilie Chirinciuc, reprezentat de avocatul Maria Malanciuc a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 25 mai 2023 a Judecătoriei Ungheni, sediul Central, solicitând casarea acesteia și emiterea unei noi decizii de admitere a cererii sale de chemare în judecată (f.d.115).

Prin încheierea din 11 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Ilie Chirinciuc, cu acordarea apelantului, a unui termen de 10 zile din momentul recepționării prezentei încheieri pentru a prezenta cererea de apel motivată pe suport de hârtie cu atâtea copii câți participanți la proces sânt, plus câte o copie pentru instanța de apel și a originalului dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 2700 de lei. Totodată, i-a fost explicat că în caz dacă nu va lichida neajunsurile menționate în termenul stabilit, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu toate actele anexate va fi restituită fără examinare (f.d.131-132).

Încheierea din 11 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost expediată în adresa apelantului și a reprezentantului acestuia, prin intermediul oficiului poștal, la 18 septembrie 2023 (f.d.133), fiind recepționată de avocatul Maria Malanciuc la 25 octombrie 2023, fapt confirmat prin avizul de recepție, anexat la materialele cauzei (f.d.135), iar plicul expediat la adresa lui Ilie Chirinciuc, a parvenit în adresa Curții de Apel Chișinău cu mențiunea „Plecat” (f.d.134).

În conformitate cu art.105 alin. (5) din Codul de procedură civilă, citația sau înștiințarea adresată persoanei fizice se înmânează personal contra semnătură pe cotor. Citația sau înștiințarea adresată unei organizații se înmânează persoanei cu

funcție de răspundere respective contra semnătură pe cotor sau, în cazul absenței acesteia, se înmânează în același mod unui alt angajat, considerându-se recepționată de organizație. Dacă părțile și alți participanți la proces sînt reprezentați de avocați, citațiile și înștiințările se expediază la sediul avocaților, recepționarea înlăturînd orice viciu de citare a participanților. Citațiile și înștiințările expediate reprezentanților la adresa electronică înregistrată în Programul integrat de gestionare a dosarelor se consideră recepționate de către părți și alți participanți la proces.

Astfel, prin prisma art.105 alin. (5) din Codul de procedură civilă, și avînd în vedere că la 25 octombrie 2023, reprezentantul lui Ilie Chirinciuc, avocatul Maria Malanciuc a recepționat copia încheierii din 11 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că apelantul/recurentul a cunoscut despre neajunsurile cererii de apel și indicațiile date de instanța de apel în încheierea nominalizată, însă într-un mod nejustificat, nu a întreprins acțiuni, care ar dovedi intenția de a executa indicațiile date de instanța de apel, deși avea obligația de a întreprinde toate măsurile necesare, de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță și de a îndeplini cerințele legale, fapt, însă ignorat de aceasta și reprezentantul său.

De altfel, la argumentul recurentului că în perioada examinării prezentei cauze în instanțele ierarhic inferioare, s-a aflat la muncă în Federația Rusă și nu a avut posibilitatea de a participa la judecarea litigiului, întrucât nu circula niciun mijloc de transport (auto, aerian, sau pe calea ferată), legătura telefonică a fost întreruptă și nu a avut posibilitatea să-și contacteze reprezentantul său, dar nici să transfere suma indicată, întrucât transferuri din Federația Rusă nu se efectuau, instanța de recurs relevă că pe parcursul examinării cauzei, Ilie Chirinciuc a fost reprezentat de către avocatul Maria Malanciuc, pe care a împuternicit-o prin mandatul Seria MA nr. 1409568 din 30 octombrie 2019, și care este o persoană abilitată și calificată, jurist, dispune de licență de avocat și se prezumă că cunoaște prevederile legale, iar conform art. 1 al Legii cu privire la avocatură nr. 1260 din 19 iulie 2002, trebuie să pledeze și să acționeze în numele clienților săi, să practice dreptul, să apară în fața unei instanțe judecătorești sau să consulte și să reprezinte în materie juridică clienții săi, acțiuni însă omise de către acesta.

Or, în corespundere cu art.75 alin. (1) și (4) din Codul de procedură civilă, în proces civil, persoanele fizice își pot apăra interesele personal, prin avocat sau avocat stagiar. Participarea personală în proces nu face ca persoana fizică să decadă din dreptul de a avea avocat.

Actele procedurale efectuate de reprezentant în limitele împuternicirilor sale sînt obligatorii pentru persoana reprezentată în măsura în care ele ar fi fost efectuate de ea însăși. Culpă reprezentantului este echivalentă culpei părții.

În conformitate cu art.376 alin. (1) din Codul de procedură civilă, dispozițiile de procedură privind judecarea cauzelor civile în primă instanță se aplică și în instanța de apel în măsura în care nu sînt contrare dispozițiilor prezentului capitol.

Iar, potrivit art. 86 alin. (1) din Codul de procedură civilă, judecătorul, pînă la acceptarea cererii de chemare în judecată, soluționează cererile părților privind amînarea sau eșalonarea plății taxei de stat ținînd cont de situația lor materială. Dacă reclamantul nu a plătit în termen taxa de stat, instanța scoate cererea de pe rol.

Respectiv, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că, odată ce Ilie Chirinciuc a împuternicit avocatul Maria Malanciuc, prin mandatul Seria MA

nr. 1409568 din 30 octombrie 2019 cu dreptul de a exercita în numele său toate actele procedurale, inclusiv cu dreptul de a semna cererea și a o depune în judecată, de a renunța total sau parțial la acțiune, de a majora sau reduce cuantumul pretențiilor, de a modifica temeiul sau obiectul acțiunii, de a recunoaște, de a încheia tranzacții de împăcare, a ataca hotărârea judecătorească, de a o pune în executare, de a amâna sau eșalona executarea ei, prezența fizică a acestuia în cadrul ședințelor de judecată nu era obligatorie. În acest caz, singura sa sarcină fiind asigurarea legăturii și comunicarea cu reprezentantul său în privința acțiunilor procedurale ce urmează a fi întreprinse pe marginea prezentului litigiu. Iar, reprezentantul său, avocatul Maria Malanciuc urma să pledeze și să acționeze în numele clientului său, să practice dreptul și să apară în fața instanței judecătorești, depunând în termen cererea de apel motivată, precum și cerere de amânare a achitării taxei de stat în sumă de 2700 de lei, conform încheierii din 11 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, pe care a recepționat-o la 25 octombrie 2023, în sensul art. 86 alin. (1) din Codul de procedură civilă, explicând totodată situația imposibilității executării în termen a încheierii nominalizate, acțiuni ce la caz nu au fost întreprinse. Or, cererea de apel motivată, sau cerere cu privire la amânarea achitării taxei de stat la dosar nu se atestă.

În context, instanța de recurs notează că nici Ilie Chirinciuc nu a prezentat probe pertinente, ce ar demonstra lipsa circulației mijloacelor de transport (auto, aerian, sau pe calea ferată) din Federația Rusă către Republica Moldova, întreruperea legăturii telefonice și imposibilitatea contactării reprezentantului său, dar și transferării sumei de bani din Federația Rusă.

De altfel, potrivit ștampilelor aplicate pe copia Pașaportului prezentat de Ilie Chirinciuc în susținerea cererii de recurs și imposibilitatea executării în termen a încheierii din 11 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, acesta în perioada anilor 2021-2023 a avut mai multe intrări și ieșiri din țară, pe cale terestră, fapt ce denotă caracterul neîntemeiat și pur declarativ al argumentelor sale, invocate în acest sens.

Așadar, în circumstanțele descrise, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că soluția adoptată de instanța de apel, prin încheierea recurată privind restituirea cererii de apel în rezultatul nelichidării neajunsurilor, este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului, având în vedere obligația părților privind exercitarea drepturilor procedurale cu bună credință și în termen.

Articolul 56 alin. (3) și art. 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă, prevăd că participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Totodată, potrivit art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte, iar potrivit art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Articolul 10 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă prevede că, sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural. Efectuarea necorespunzătoare a actelor de procedură va fi invocată, în fiecare caz de comitere a încălcării legii, de către judecător sau de participantul care are interes să o invoce.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protejarea drepturilor sale de acces la instanță (a se vedea cauzele Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007, Pîrnău ș.a. vs Republica Moldova din 31 ianuarie 2012 și SA „Universul” vs Republica Moldova din 10 iulie 2012).

Pornind de la cele menționate supra, coroborate cu probele administrate la dosar, instanța de recurs apreciază întemeiată poziția instanței de apel referitoare la faptul că apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel date prin încheierea din 11 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău și prin urmare, corect a dispus restituirea cererii de apel depuse de Ilie Chirinciuc, reprezentat de avocatul Maria Malanciuc.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că încheierea instanței de apel este legală, iar argumentele invocate de Ilie Chirinciuc sunt declarative și neîntemeiate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat și a menține încheierea contestată, care face obiectul prezentului recurs.

În conformitate cu art. 427 lit. a), 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Ilie Chirinciuc.

Se menține încheierea din 15 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Ilie Chirinciuc împotriva Valentinei Secrieru cu privire la încasarea prejudiciului, dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

judecătorii

Mariana Ursachi

Diana Stănilă